

MAGYAR LAPOK

XIII. évfolyam, 47 (3493) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Perron ezredes hadügyminiszteri kinevezése azt jelenti, hogy Argentina nyíltan Németország oldalára állott

Küszöbön áll Amerika szakítása Argentínával. Tömegesen hagyják el Titot a partizánok

Megkezdődik London kiűritése

Monte-Videoból jelentik: (B. T.) Az argentin helyzet egyre jobban kiéleződik. Perron ezredes hadügyminiszterre nevezték ki. Argentínában erős kezű embernek ismerik. Azt mondják róla, hogy határozottan németbarát. Erős haderővel rendelkezik és Farrel teljesen befolyása alatt van. Ramirez elnök állítólag megkísérelte a külpolitikát megváltoztatni, de letartóztatták. Perron hosszú ideje irányítja az argentin kormányok politikáját. Hadügyminiszterre való kinevezése azt jelenti, hogy Argentina nyíltan Németország oldalára állott.

A Pesti írja: Zürichi jelentés szerint a washingtoni kormányban nagy nyugtalanságot keltett az a hír, hogy Perron ezredes rendelkezése csapatokat vontak össze Argentína határain. Az amerikai kormány érintkezésbe lépett valamennyi délamerikai kormánnyal közös fellépés érdekében. Küszöbönállónak vélik a szakítást Argentínával.

Sikertelen menekülési kísérlet után letartóztatták Ramirez volt elnököt

Newyorkból jelentik: (B. T.) Az Associated Press jelenti Monte-Videoból: Az argentin tisztek és csapatok többsége Ramirez tábornok mellett áll és Ramirez jeladására várnak. Buenos-Airesben feszült a helyzet. Az a vélemény, hogy Farrel átalakított kormánya egyáltalán nem teljes. Az argentin történelemben többször fordul elő, hogy a szárazföldi haderő tiszteje áll a tengerészeti élén. Az új rendőrfőnök

első ténykedése 90 nemzeti érzelmi férfi szabadonbocsátása volt, kiket Ramirez elnöksége idején tartóztattak le. Ramirez tábornokot vidéki házában fogolyként őrzik. Meg nem erősített hírek szerint sikertelen kísérletet tett a menekülésre. Az erről szóló jelentés szerint egy külföldi nagykövetségen akart menedéket keresni. Utközben azonban letartóztatták.

A rossz időjárás miatt állásharcok folynak az olasz harctéren

Zürichből jelentik: (B. T.) Wilson tábornok főhadiszállásának hírfője jelentése szerint rossz az időjárás az egész olaszországi harctéren a küzdő feleket állásharcra kényszeríti. Az alacsony szálló felhők nagyobb légtevékenységet lehetetlenné tesznek. A felhők védelmében Kesselring a harctér mögött, az Albánia hegyekben további erősítéseket vont össze, amelyek támadásra készülnek.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Tűzjégvédelem jelentése szerint a földközti tengeri térségből vasárnap német csatarepülőgépek eredményes támadásairól érkeztek jelentések, amelyek szerint sikerrel támadták az anatóliai térségben levő kikötőberendezéseket és tüzvédelmi állásokat. A német repülőgépek csekély magasságból meglepetésszerűen hajtották végre a támadást. A sok találatot tüzeket és robbanásokat okozott a löszraktárakban. A német vadászok lezárták a hídfő feletti légteret és légiharcban az ellenséges gépeket visszaszorították a hadműveleti területről.

Tokióból jelentik (MTI): A NTL jelenti: A császári főhadiszállás közli: Február 22-én reggel ellenséges hadihajók tüntek fel a Marian szigetektől

keletre. A hajóhad zöme 10 repülőgéphordozó és 8 csatahajó volt. A japán tengerészrepülőgépek nyomában támadtak. Az esti óráktól másnap hajnalig ismételt támadták az ellenséget. Egy repülőgéphordozót és három nagy csatahajót — valószínűleg szintén repülőgéphordozót — elsüllyesztettek, egy repülőgéphordozót pedig megrongáltak. Február 23-án reggel az ellenséges erők, amelyek előzetesen a repülőgéphordozókról felszállt mintegy 200 repülőgéppel megtámadták Saipan, Tinian és Guam szigeteket, kelet felé elmenekültek.

Megromlottak a lengyel-szovjet megértés kilátásai

Stockholmból jelentik (MTI): A NTL jelenti: Mint a Svenska Dagbladet jelenti, jól értesült londoni politikai körök szerint a lengyel menekült kormány és a szovjet közötti megértés kilátásai, amelyek is pillanatnyilag erősen megromlottak. A londoni lengyel kormány ellenlábasa, a moszkvai ügyvezető lengyel nemzeti bizottsága egész sor szokatlan intézkedést tett. Ezek nyugtalanítják a londoni lengyeleket. Így például a moszkvai bizottság Rola tábor-

nokot nevezte ki a Szovjetunióban. Olaszországban, a Földközi tenger vidékén és Nagybritanniában állomásozó összes lengyel csapat főparancsnokává. A Rola tábornok elnevezéséé. Az új főparancsnok igazi nevét nem közölték.

Londonból eltávolítják az asszonyokat és gyermekeket

Stockholmból jelenti a NTL: A Göteborgi Posten a brit főváros ellen intézett német légitámadások eredményéről szóló tudósításokban közli, hogy máris megkezdődött az asszonyok és gyermekek önkéntes kitelepítése.

Berlinből jelenti a NTL: A Svájci Távirati Iroda londoni tudósítója jelenti a London ellen intézett légitámadásról: A

Rola tábornok így tehát ellenlábasa lett Soenovezki tábornoknak, akit a londoni lengyel kormány nevezett ki főparancsnokká. Az új főparancsnok vezérkarának főnöke Witold álnéven ezereplő tiszt. Rola már ki is adta első parancsát, amellyel a különböző részeken álló helyi parancsnokokat nevezte ki.

Lisszabonból jelentik (MTI): A brit híriroda jelentése szerint a legutóbbi finnországi szovjet bombatámadásra utalva a Times stockholmi levelezője ezt írja: „Amennyiben ezek a támadások a legutóbbi moszkvai ajánlatokkal kapcsolatos finn döntés meggyőreítését célozzák, félt, hogy ez a módszer stockholmi és helsinki megfigyelők szerint, kudarcot vall, mert kétevéget kelt a finnekben a feltételek ösztönösége.”

mostani sorozatos légitámadások következtében London ismét az arcvonalba került. A lakosság ma komolyabban veszi a támadásokat, mint 1940-41-ben. Az óvóhelyek már a sötétség beálltától kezdve megtelnek és a brit főváros életébe kezd alkalmazkodni a támadásokhoz. (MTI.)

Német sajtó a légiháború fokozódásáról

Berlinből jelentik (Bud. Tud.): A német sajtó fejtegetésének középpontjában a légiháború áll. Rámutatnak arra, hogy a légiháború olyan méreteket öltött, hogy senki sem tudja, mi történhetik és milyen fejleményekre kell még számítani. Mindkét oldalon az a benyomás, hogy a légiháború mostani arányai olyanok, amilyeneket a nagy képződő erővel megáldott emberek előre sejtettek, amelyek azonban meglepő módon a háború kitörése után nem nyilvánultak meg. Február utolsó hetében az angol-szovjet légitámadás német megítélés szerint rendkívül mértékben növekedett. Az új hadjárat Lipse elleni éjszakai és nappali támadással kezdődött és a hét végéig különböző dél- és közép-németországi városok ellen folyt. A légihadjáratban nemcsak az angol-szovjet légitámadás elleni együttműködése lépett előtérbe, hanem mint az egyik ber-

lini lap írja, az ügyvezető kétirányú támadás új taktikája, amely abból áll, hogy az angol-szovjet bombázók egyidőben repültek be a Földközi tengerről és Anglia felől. A németek nem titkolják, hogy az elmúlt hét támadásai rendkívül követelményeket támasztottak a légvédelemtől és a vadászpilótáktól egyaránt. Berlini katonai körökben lényeges eredménynek tekintik, hogy a német légitámadás tevékenysége is új szakaszba jutott. A védekezés ereje arra kényszerítette az angolokat, hogy támadásaikat ellentétben eddigi szokásukkal, ne holdvilágos esztendő éjszakán, hanem rossz időben hajtsák végre, míg az amerikaiak kénytelenek voltak bombázóikat egyre nagyobb vadászegységekkel biztosítani. Mindazonáltal a német légvédelem az elmúlt éjjel reáforderedményt ért el.

Tömegesen hagyják el Titot a partizánok

Zágrábból jelentik: (MTI) Belgradi jelentés szerint az ó-szerbiai Mladenovác és Arangyelovác környékén a partizánok egy 600 fős partizánosportra hívták fel a német katonaság figyelmét. A német csapatok megütözték a partizánokkal, akik közül 25 elesett, 123 fogságba került.

A partizánok nagyarányú veszteségeire jellemző az az eredmény, amelyet egyetlen német hegylakulat ért el január 11-től február 10-ig tartó hónap alatt a partizánok ellen. A német lakul-

at 2826 partizánt ölt meg, 527-et foglyul ejtett, 2000 partizán megadta magát.

Zágrábból jelentik: (MTI) Belgrádból jelentik, hogy a Novo Vreme szerint a partizánok tömegesen pártolnak a Titótól és megadják magukat a német csapatoknak. A legutóbbi két hét alatt nem kevesebb, mint 5039 partizán adta meg magát, otthagya a hő és erőtörő adalmát és visszatért a békés életéhez.

Serédi hercegprimás a Szent István Rend nagykeresztése

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Hivatalos Lap február 27-i. vasárnap-i száma a következő legfelsőbb elhatározást és legfelsőbb kéziratot közli:

„A magyar királyi miniszterelnök előterjesztésére dr. Serédi Jusztinián bíbornok, magyar királyi titkos tanácsos, esztergomi érsek Magyarország hercegprimásának a Szent István Rend nagykeresztjei adományozom. A vonatkozó kéziratomat ide zárom. Kelt Budapesten, 1944. évi február hó 26. napján. Horthy s. k., Kállay Miklós s. k.”

„Kedves dr. Serédi bíbornok, hercegprimás!

A magyar királyi miniszterelnök előterjesztésére Önnek a haza szolgálatában szerzett kiváló érdemei elismerésül a Szent István Rend nagykeresztjét adományozom. Kelt Budapesten, 1944. évi február hó 26. napján. Horthy s. k., Kállay Miklós s. k.”

A Szent István-rend, amelyet a Kormányzó Ur Serédi bíbornok-hercegprimásnak adományozott, a legmagasabb magyar kitüntetés, voltaképpen a Mária Terézia-rend polgári pendantja. Mária Terézia 1764. május 5-én alapította ezt a magas kitüntetést, fiának, József főhercegnek, a későbbi II. Józsefnek római királlyá történt koronázása napján. Mária Terézia kimondottan magyar rendnek szánta a Szent István-rendet és csak a magyar kancellár ellenjegyzésével lehetett azzal valókit kitüntetni. Több mint egy évtizedes szünet után kapta most a hercegprimás.

Tízezer pengővel emelik az állami népiskolák dologi kiadására előirányzott összeget

Nagyvárad, február 28. A nagyváradi népiskolák gondnoksága a napokban tartott ülésén foglalkozott az iskolák 1944. évi költségvetésével és ezzel kapcsolatban a dologi ellátás kérdésével.

A gondnokság az iskolák gondnokának előadásaiból leszögezte, hogy az állami népiskolák számára tantermenként megállapított tűzfiamennyiség, amely 35 százalékos csökkentéssel tantermenként 5,2 köbméterre csökkent, nem elegendő. Minthogy az állami népiskolákba túlnyomóan szegénysorsú gyermekek járnak, a növendékek oly hiányosan vannak felöltözve, hogy még téli felsőruhák magukon hagyásával sem tudják pótolni a fogyatékos fűtés miatti csekély meleget. A gondnokságban ezért egyöntetűen az a vélemény alakult ki, hogy revízió alá kell venni az iskoláknak engedélyezett fiamennyiséget és így a dologi fedezet emelése is szükséges.

A polgármester, mint a gondnokság elnöke, ennek megfelelően jelentést tett a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumnak és kérte a tűzfiamennyiség felemelését, valamint azt, hogy az állami iskolák részére előirányzott dologi kiadás már ebben az évben legalább 10 ezer pengővel emeltesse, tehát az iskolák, amelyek ebben az évben már két hónapig amúgy is szűkelltek, téli felsőruhák hiányában újabb téliellátásra kénytelenüljenek.

Az érmihályfalvai „fekete-örlés” ügye az uzsorabíróság előtt

Nagyvárad, febr. 28. Ma délelőtt ismét 38 ember állt vádlottként az uzsorabíróság előtt, közszükségleti cikk jogellenes elvonásának büntette címén.

A vádirat szerint az érmihályfalvai a Kolling Árpád és özv. Kolling Adolfné tulajdonát képező vám- és cseremalmot Kocsis Béla, Kiss György, Balog Ferenc, Szűcs Sándor és Dobos Sándor 1941. október elején bérbevételek. Mivel nagyobb tőkével nem rendelkeztek, pénzestársat vettek be, aki 60 ezer pengő tőkével vett részt az alkalmi egyesülésben. A most már tekintélyes forgatóke birtokában a malombérlő társaság — melynek most már hat tagja volt — bérbevette az érselindi vármőrlő malmot is és az üzleti élet nagy élénkséggel megindult. A társaság értekezletein — a vádirat szerint — elhatározták, hogy a jövedelem növelése céljából üzletük körében rendszeresen és sorozatosan úgynevezett „fekete” üzleteket bonyolítanak le. Mintegy 100 métermázsas gabonát szereztek jogellenesen erre a célra és a feketén előállított termékeket — túlnyomórésben vízonteladással — érmihályfalvai kereskedőknek adták el. Egyidőben például burizzsal, melyet a rendelkezésükre álló gabonából hántoló eljárással állítottak elő Kichel Miklós főmolnárral, a közszük

teljesen el volt árasztva. A nagyszabású feketeüzlet a közszükben lassankint közismertté vált és így indult meg a bűnvádi eljárás a malom társbérlei és a velük összeköttetésben állott egyének ellen.

A ma reggel megkezdett főtárgyaláson a személyi adatok felvétele után Kocsis Bélát hallgatta ki elsőnek az uzsorabíróság. Kocsis határozottan tagadta, hogy feketeüzletek kérésére előzetes megállapodást létesítettek volna. Helyéről — ugymond — a társaság megbeszélésein soha sem volt szó. Azt elismeri, hogy gabonaalap nélkül is örölték gabonát olyan esetekben, amikor a gazdák a megengedett mennyiségben felül 10—12 kilóval többet hoztak örlésre. Megtették ezt abban a föltevésben, hogy ennek a legközelebbi örlésnél amúgyis maga a gazda vállalja kárát, mert akkor már kevesebb gabonája lesz. Azt azonban tagadja, hogy az ilyen többletként jelentkező mennyiségekért a megengedett százaléknál többet kértek volna. Ami a burizst illeti, azt liszt céljaira alkalmatlan, megpörkölt gabonából készítették és csak utólag tudták meg, amikor már késő volt, hogy annak előállításához is engedély szükséges.

A tárgyalás lapunk zártkörű tartású előreláthatólag több napot vesz igénybe.

Megszüntetik az eljárást a Harsányi Zsolt--Juhász Géza dr. sajtóperben

Az egész országban igen nagy érdeklődést váltott ki az a sajtóper, amelyet az időközben elhunyt Harsányi Zsolt indított dr. Juhász Géza középiskolai tanár, debreceni író ellen. A sajtóper megindítására az adott okot, hogy az 1942. évi debreceni könyvnap alkalmából dr. Juhász Géza az azóta megszünt „Tiszántúl” című politikai napilapban a könyvnapról és különösképpen Harsányi Zsolt egyes munkáival kapcsolatban igen szigorú bírálatot írt. Egyes munkáit ponyvának minősített és fiatalabb leányok részére mérgezőnek tartotta olvasását.

A debreceni törvényszék az ügyben többször tartott tárgyalást, míg végül hónapokkal ezelőtt ítélethozatalra került sor. A törvényszék ezen a tárgyaláson megállapította dr. Juhász Géza bűnösségét, akit sajtó útján elkövetett rágalmozás vétségében mondták ki bűnösnek és 1000 pengő pénzbüntetésre ítélték, de az ítélet végrehajtását három évre felfüggesztette. Ugyanakkor Harsányi Zsoltot elutasította az anyagi kártérítés kérésével. Dr. Juhász Géza ekkor a bűnösség megállapítása miatt

Harsányi Zsolt jogi képviselője pedig az anyagi kár meg nem állapítása miatt jelentett be fellebbezést a királyi ítélőtáblához.

Ugy volt, hogy az ügygel a debreceni királyi ítélőtábla közelében foglalkozik. Az ügyben már a tárgyalást is kitűzték, de közben Harsányi Zsolt meghalt és ez új fordulatot hozott magával. Már az alapper folyamán békéltető tárgyalások folytak a felek között, de ezek sohasem vezettek eredményre. Az elhunyt Harsányi Zsolt ugyanis olyan nyilatkozat megtevése követelte Juhász Gézától, amelyet az nem akart megtenni. Az ítélethozó tárgyaláson is felszólította a tanácselnök a pereskedő feleket a békés elintézésre, de ez a felszólítás sem vezetett eredményre.

Harsányi Zsolt halála után a pereskedő felek jogi képviselői ismét összeültek, hogy végre nyugvópontot vigyék a nagy por felvert ügyet. Ezek a tárgyalások már sokkal eredményesebbek voltak, mert a két jogi képviselő eljutott odáig, hogy fellebbezésüket visszavonták.

„A lourdesi szobor előtt a gyufaszállal megjelölt helyen”

Dr. Lázics György zombori orvos felesége névtelen levelet kapott s a levélben ismeretlen zsaroló azzal fenyegette meg, hogy internáltatja férjét, ha nem helyez el a zombori templomban a lourdesi szobor előtt a gyufaszállal megjelölt helyen borítékban 5000 pengőt. Az asszony feljelentést tett a rendőrségen s ott azt tanácsolták neki, hogy pisáppal legyen borítékba s azt helyezze el a szobor előtt. A templomban aztán

megjelent egy fiatal leány és a szobor előtt elvette az odahelyezett borítékot. Közben azonban a templomban lévő dektívnek elfogták a fiatal leányt. Kiderült, hogy a fiatal zsaroló Trzics Olga 22 éves kereskedelmi középiskolát és akadémiát végzett urileány. Azzal védekezett, hogy szülei rosszul bántak vele, ő nem tudott munkához jutni s ezért akart ilyen úton pénzt szerezni. Adták az ügyészségnek.

Mozik műsora:

APOLLÓ: Éjjeli zené.
BELVAROSI: Édes mostoha.
CASINO: Hétszilvata,
KORONA: Kalotaszegi madonna.

Hovszky János lemondott a Baross Szövetség elnök- segéről

Vasárnap reggel kilenc órára dr. Gál László miniszteri tanácsos, a felfüggesztett autonómiaú Baross Szövetség miniszteri biztosja a szövetség elektorait rendkívüli közgyűlésre hívta össze. Napirenden alapszabálymódosítás szerepelt. Ez a Baross Szövetség jövőd életére olyan döntő kihalású, hogy a rendkívüli közgyűlés iránt igen nagy érdeklődés nyilvánult meg. Az alapszabálymódosítás után ugyanis a szövetség visszakapja autonómiáját, amelyet a múlt év júniusában felfüggesztettek. Az autonómiafelfüggesztés előzményei közé tartozik a Nagykereskedők Országos Egyesületének és a Kiskereskedők Országos Egyesületének megalapítása. Ez a két egyesület lett kiegészítő, hogy a kereskedők érdekvéviselője legyen. Addig a Baross Szövetség volt az érdekvéviselői szerv a két egyesület megalapításával a Baross Szövetség oszlopán társadalmi és gazdaságpolitikai szövetséggé alakul át.

A miniszteri biztos 10 óra után nyitotta meg a közgyűlést s kihirdette, hogy a határozatképességhez 400 elektor jelenléte szükséges, ezzel szemben csak 315-en jelentek meg, ughyha a közgyűlés határozatképtelen. A legközelebbi közgyűlést március 12-én tartják.

A közgyűlésen megjelentek között egyébként elterjedt annak a híre, hogy Hovszky János, a Baross Szövetség országos elnöke, tegnap délután bejelentette, hogy tisztségéről lemondott. Ha a szövetség tehát visszakapja autonómiáját, új országos elnököt és tisztkart választ.

Nagyvárad th. város adóhivatala Árverési hirdetmény

Alulírott városi végrehajtó közhírré teszem, hogy köztartozások fejében lefoglalt ingóságokra az 1925. évi 600 P. M. rendelet 67—69. szakasza alapján az első árverést 1944. március 9-én a másodikikat 1944. március 17-én a városi közraktarban (Szept. 6. utca 2.) kitűzöm.

Árverési feltételek:

1. Az első árverésen az egyes ingóságok csak az esetben kerülnek eladásra, ha az árverezők a becserétek háromnegyedrésze erejéig tesznek vételi ajánlatot.
2. A második árverésen azonban az ingóságok becserétekre való tekintet nélkül, a legnagyobb vételi ajánlatot tevő birtokába megy át.
3. Az árverés megtartása vagy megkísérlése esetén a behajtási illeték 8 százalékos.
4. A vételárát azonnal és készpénzben kell fizetni.

Nagyvárad, 1944. február 25.

Literáti János,
megh. végrehajtó.

Ujabb Szovarov rendet adományozott Stalin. Stockholmól jelentik: (MTI) Az angol hírszolgálat jelentette: Brooke tábornagyot, a Szovjet a Szovarov rend elsőosztály érdemrendjével tüntette ki.

600 szovjet repülőgép bombázta vasárnapra virradóra a finn fővárost

A támadás jóval meghaladta az összes eddigi bombázást. Döntő szakaszába lépett a nagyázsiai háború

Helsinki. (MTI.) Vasárnap este jelentette a Magyar Távírási Iroda helsinki munkatársa a következőket: A finn főváros ellen intézett légitámadás méreteiben jóval meghaladta az összes eddigi, Helsinki ellen intézett légitámadást. A halálos áldozatok számáról végleges adatokat még nem közölhetnek, de a veszteségek aránylag csekélyek lesznek. A közönség ugyanis jóelőre felkészült a szovjet-támadások fokozódására és este hét órákor, a légiriadó elhangzásakor tömegesen kereste fel az óvóhelyeket. A finn légvédelmi ütegek fokozott tevékenysége szinte állandó mozgásban tartotta a sziklába épített óvóhelyeket. A szovjet ezuttal is tömeges támadásokat alkalmazott, amit néhány száz kilométerre levő repülőterek tettek lehetővé. Összesen mintegy hatszáz gép keringett egymást követően Helsinki fölött, amiből következtetni lehet a támadás méreteire.

Hogy bombákat milyen célokra dobták le arról természetesen nem lehet semmi részletet közölni. Vasárnap délelőtt a város több részében a távbeszélő összeköttetés is megszakadt, úgy hogy az újságírók nem tudták munkájukat ellátni. Estére kezdett a rendes élet visszatérni az utcákon. Egyes villamos vonalakon már megindult a közlekedés. Egyébként a város kopácsolásuktól visszhangzik. A kitért ablaküvegeket ideiglenes papírtáblákkal párolják, amire annál nagyobb szükség van, mert a főváros lakossága vasárnap nemcsak a legsúlyosabb légitámadásokra, hanem egyben az idei tél leghidegebb napjára ébredt. A hangulat a biztatlansággal megfelelően komoly.

A legsúlyosabb döntő szót a németek mondják ki a légi offenzívával kapcsolatban

Genf. (MTI.) Londonból jelentik, hogy a londoni sajtó esztörtékön és pénteken különösen sok helyet szentel a legutóbbi london elleni német légitámadásoknak. Amíg a lapok eddig gyújtogató támadásokról írtak, most a „tüzvillám” kifejezést használják. — Londonban a légitámadásra való tekintettel az utóbbi napokban sok színház és mozi látogató nélkül maradt.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: A *Völkischer Beobachter* a szövetségesek légi offenzívájával foglalkozva megállapítja, hogy az utolsó legsúlyosabb és döntő szót visszavonhatatlanul a németek fogják kimondani. A német légvédelmi erők megállták helyüket és ragyogó módon semlegesítették az angolok és amerikaiak egyre nagyobb arányú igrkezését, amelyhez Londonban olyan nagy reményeket fűztek. Az ellenség anyagi fölényét a német légvédelmi erő jobb támadó szelleme semlegesíti.

Amerikai pilóták ejtőernyővel a Keleti Alpok szakadéka közé zuhanva

Berlinből jelentik: (MTI.) Az Interinf jelenti: Február 24-én és 25-én lefolyt légiharcokban az Alpok fölött több mint 100 amerikai repülőgép repülőgépből való menekülés közben a Keleti-Alpok megközelíthetetlen szakadéka

közé esett, ahonnan a téli idő miatt megmentésükre nincsen lehetőség.

Berlinből jelentik: (MTI.) Az Interinf jelenti: A Keleti Alpok 3—4000 méter magas vonulatában lezuhant amerikai repülőgépek megmentésére a német kísérletek eddig eredménytelenek maradtak. A mentőcsapatok mellig hóba süllyedve naphosszat erőlködnek, hogy megközelítsék az amerikai repülőket, akik a hegycsúcsok legmagasabb szirtjei között akadtak fenn, azonban eddig minden próbálkozásuk meddő maradt. Az amerikaiak a Keleti-Alpok fölött ejtőernyőkkel ugrottak ki az ott dúló viharok azonban óriási területekre szétszórták őket, 114 amerikai repülő lezuhanását figyelték meg. Ez a szám az Alpok fölött lebozsátkozott amerikai repülőknél csak egy részét jelenti. Nagyrésztük valószínűen már

akkor meghalt, amikor a jégfalakhoz és sziklákhöz vagdosva őket a szélvihar. A még életbenlevők egy része világítógyertya világításával jelzi tartózkodási helyét. Egyébként 20—30 fok hideg van ezen a területen az Alpok között.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: Az angolok és amerikaiak Anzió vidékén gépfegyverrel és páncéltörőkel tüzeltek több német vöröskeresztes járőrre és néhány embert megsebesítettek. Ezenkívül angol repülőgépek megtámadtak egy német sebesszállító járművet és azt felgyújtották. A sebesültek égési sebeket szenvedtek. Angol repülőgépek támadást intéztek egy német kötöző hely ellen is. Elpusztítottak két vöröskeresztes megjelölt házat. A bennük levő sebesültek egyrésze életét veszítette.

Nyolc hadosztállal támad a Szovjet a Dnyeper alsó folyásánál

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: A bolsevisták a Dnyeper alsó folyásánál már több napja mintegy 8 lövész hadosztállal támadást indítottak, hogy döntést erőszakoljanak ki. A támadás egész nap tartott és átmenetileg sikerült is behatolniuk a német védelmi rendszer első vonalába, azonban ismét visszavetették őket. Az ellenség a német ellentámadás során 1300 foglyot, sok löveget és sok gépfegyvert veszített.

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távírási Irodának. A véderő főparancsnoksága közli: A Dnyeper és Krivoj Rog között, a Berezínától délre, Rogacsévtől északra és Vitebszktől délkeletre, csapataink kemény harcokban visszaverték a bolsevista támadásokat. A kisebb jelentőségű betörési helyeket megtisztították, illetve elreteszelték. A középső arcvonal szakasz mögött biztosító csapataink a francia önkéntes légióval együttműködve, nagyobb bolsevista bandákat ugrasztottak szét. A német csapatok kezére nagy zsákmány jutott. Szétromboltak 43 tábori, több mint ezer földerőddel és ellátó berendezéssel. Az arcvonal északi szakaszán csapataink folytatják tervszerű elszakadási mozdulataikat. A Pejpusz-tótól keletre, valamint a narvai vonalon heves ellensé-

ges támadások elkeseredett harcokban összeomlottak.

A nettunói hídfőnél sok ellenséges támadás összeomlott. Tüzérségünk az anziói kikötő berendezéseit és szárazföldi célpontjait lőtte. Január 25-től február 24-ig a nettunói harcokban 5721 foglyot ejtettek. 212 páncélost pusztítottunk el, 21 páncélost harcoképtelenné tettünk. Ezenkívül 5 páncélos zsákmányoltunk és 40-nél több löveget elpusztítottunk vagy zsákmányoltunk. Az olaszországi déli arcvonalon az elmúlt nap jelentősebb esemény nélkül telt el.

Német karaván biztosító hajói már virradó éjszaka a Le Hawrei tengerrezen egy brit támadást hárítottak el és két brit támadó hajót lánghabborítottak. Az egyik brit hajót súlyos állapotban hagyták ott. A karaván sértetlenül elérte rendeltetési helyét.

Uj szakaszába lépett a nagyázsiai háború

Lisszabonból jelentik: (MTI.) A japán híriroda jelenti: A nagyázsiai háború új szakaszába érkezett. A japán kormány e szakasz döntő fontosságának tudatában, haladéktalanul megette a szükséges intézkedéseket, amelyek első sorban arra irányulnak, hogy a nép legteljesebb mozgósítását biztosítsák.

Ez a célt szolgálta a japán kormány február 23-iki ülése, amelyen a rendkívüli intézkedések egész sorozatát fogadták el. Elsősorban a polgári élet egyszerűsítésére és a közlekedési eszközök teljes mozgósítására hoztak határozatokat.

London szerint a finn-szovjet béke feltételei elfogadhatók

Stockholmból jelentik: (MTI.) A svéd lapok londoni tudósítói hangoztatják, hogy London álláspontja szerint Moszkvának a finn kormány elé terjesztett feltételei elfogadhatók. A magyarzatok azt a benyomást keltyik, hogy a feltételek londoni közzétételének az a célja, hogy a világ közvéleményét a szovjet felte-

lek enyhesegeiről és így erkölcsileg nyomják Finnországot.

Stockholmból jelentik: (MTI.) A Svenska Morgenbladet szerint Londonban azt várják, hogy az angol kormány nyilvánosan állásfoglalást a szovjet békefeltételek mellett és felszólítást a finn kormányra a tárgyalásokról.

Lisszabonból jelentik: (MTI.) Az an-

gol hírszolgálat jelenti: Washingtonban nem hivatalosan úgy tudják, hogy az Egyesült Államok kormánya komolyan foglalkozik az Argentinával való azonnali szakítás kérdésével. Az Egyesült Államok az Argentinában bekövetkezett politikai változást lázadásnak minősíti, amely nem a régi kormányzatban hozott létre változást, hanem újat alkotott.

Törökország végsőikig ragaszkodik semlegességéhez

Lisszabon. (MTI.) A brit híriroda szerint a *Times* szombati száma közli törökországi tudósítójának kikkét, amely kifejti, hogy minden külső jelből ítélve, valószínűnek látszik, hogy Törökország a végsőikig ragaszkodik semlegességéhez és az a vágya, hogy békében maradjon. eléggé természetes és mindazok megértik, akik megpróbálták a háború kellemetlenségeit. A hadsereg bizonyos rétegeiben felülkerekedik az az érzés, hogy Törökországnak meg kell őriznie erejét, hogy biztosíthassa jövőjét. A török államférfiak nagyon jól tudják, hogy olyan Törökország, amely nem vett részt tevékenyen a háborúban, veszíteni fog tekintélyéből. A szövet-séges diplomácia *Menemdzsoglu-nak* és *Szaradzoglu-nak* ezt az elmúlt évben már nem egyszer értécsere adta. Törökország nem kíván egyszerűbb figura lenni az európai színpadon, másrészt élénken akar résztvenni jövőjének kialakításában.

Rooseveltet meglepte az ellene indított támadások élessége

Stockholmból jelentik: (MTI.) Roosevelt vitája az országgyűléssel Amerikában minden más eseményt háttérbe szorít. A lapok első oldalon foglalkoznak ezzel a kérdéssel, míg a világpolitikai hírek csak a belső oldalakon olvashatók. Belpolitikai esemény már egy évtizede nem vert fel ilyen nagy hullámot Washingtonban. Ugy látszik, mintha a sajtó csak alkalomra várná, hogy támadhassa Rooseveltet, aki ugyan taktikai okokból szándékosan idézte elő a vizzályt, a támadások élessége azonban meglepte, különösen Barkley demokrata szenátor viselkedése.

Lisszabonból jelentik: (MTI.) Az amerikai hírszolgálat jelentése szerint Roosevelten elrendelte, hogy vizsgálják felül a katonai felmentéseket, mert az embertartalek veszedelmesen csökkent a katonai szolgálat alól történt felmentések szabadelvű kezelése nyomán. Roosevelten megállapítása szerint az amerikai fegyveres erőből megközelítőleg kétszáz ezer ember hiányzik. Roosevelten megállapította, hogy hivatalos okokból majdnem 5 millió ember kapott halasztást a katonai szolgálat megkezdésére. A gyáriparban több mint egymillió olyan ember kapott halasztást, akinek nincsen gyermeke és ezek közül 380 ezer fiatalabb 26 évesnél. A mezőgazdaságban elhalasztottak a bevonulását majdnem egymillió embernek, akik nem családapa és ezek közül több mint 500 ezer 26 év alatti fiatalabb.

Churchill fia Tíznap

Lisszabonból jelentik: (MTI.) Az angol hírszolgálat jelenti: Churchill miniszterelnök közölte, hogy fia, Churchill Randolph néhány héttel ezelőtt Jugoszláviába érkezett és érintkezése lépett Tito tábornaggal.

Stockholmból jelentik: (MTI.) A Német TI jelenti: Przemysl közelében tüntő

És rendeztek a bolsevisták ellen. A gyűlést az ukrán segélyező bizottság hívta egybe és azon a környék sok ezer ukrán lakosa vett részt.

Herzog palesztinai főrabbi tanácskozásai Istanbulban

Istanbul. (MTI.) Herzog palesztinai főrabbi hosszabb megbeszélést folytatott az istanbuli apostoli delegátussal. A főrabbi Ankarában is több ízben tárgyalt az európai zsidók kivándorlásának megkönnyítéséről, az amerikai nagykövettel, aki Roosevelt-től különleges utasításokat kapott ebben a kérdésben.

"Az ország" Irodalmi előadása Nagyváradon

Az olvasóközönség jól ismeri a Budapesti megjelenő "Az ország" című folyóiratot, mely kitűnő gárdával hirdeti a kristályos magyar nézeteket és tiszta irodalmat. Az irodalmi munkán kívül azonban a folyóirat írógárdája arra is vállalkozott, hogy nemzeti misszióját előszóval is terjessze az ország nagyobb városaiban. Március 12-én Nagyváradra jönnek az ország írói és művészei és itt, a Színház Színházban délelőtti háromnegyed 11 órakor tartják meg irodalmi matinéjukat.

A műsorban olyan ismert és kitűnő nevek szerepelnek, mint Gyurkovics Mária, az Operaház tagja, Erdélyi József költő, Szitnyay Zoltán író, Vajtha Ferenc, a kitűnő tollú publicista, Dövényi Nagy Lajos író, Nagy Izabella, a rádió énekesnője és Hamory Imre az Operaház tagja.

A mainé elé a nagyváradi közönség máris igen nagy érdeklődéssel tekint.

Üi titkos tanácsosok

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Magyarország Főméltóságú Kormányzója a magyar királyi miniszterelnöknek a miniszterium nevében tett előterjesztésére dr. Sédényi Ambrózy Gyulának, a kabinetiroda főnökének, dr. Horosjenő Zsindely Ferenc magyar királyi kereskedelem- és közlekedésügyi miniszternek, csatai Csatai Lajos ezredes, honvédelmi miniszternek, giczi Jassakürthi és ablanczkürthi Gyöczi Benő magyar királyi külügyminiszternek, dr. Tomcsányi Tomcsányi Mór császári és királyi kamarás, felsőházi tag, nyilvános rendes egyetemi tanárnak és vitéz Borbély-Maczkó Emőlinek, Borsod vármegye főispánjának a haza szolgálatában szerzett kiváló érdemeik elismeréséül a magyar királyi titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

Az erre vonatkozó legfelsőbb elhatározásokat és legfelsőbb kéziratokat a hivatalos lap február 27-i, vasárnap száma közli.

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

A Főméltóságú Kormányzó Ur a magyar királyi miniszterelnök előterjesztésére Kölcsey István magyar királyi gazdasági főtanácsos, országgyűlési képviselőnek a közéleti terén kifejtett kiválóan értékes és eredményes munkásságáért teljes elismerését fejezte ki.

Az erre vonatkozó legfelsőbb elhatározás a hivatalos lap február 27-i, vasárnap számaiban jelent meg.

A közszolgálat legfontosabb kérdései a jogászegyleti előadássorozathoz

Dr. Balás László ítélőtáblai elnöki titkár előadása

Szombaton délután ismét előkelő közönség gyűlekezett az ítélőtábla dísztermében, hogy meghallgassa dr. Balás László, kir. törvényszéki bír., kir. ítélőtáblai elnöki titkár előadását. Az előadást, amelynek címe: "Az alkalmazottak működésének értékelése a magyar közszolgálati jogban", nagy érdeklődés előzte meg, mert a jogászközönség tudta, hogy az előadó rövid ítélőbírói működésétől eltekintve, igazságügyi igazgatási munkakörben fejtette ki tevékenységét.

Az elnöki emelvényen az elnöklő dr. vitéz Moldoványi István ítélőtáblai elnökön és az előadón kívül dr. Medvigy Gábor szakosztályi elnök foglalt helyet. A közönség sorában ott láttuk dr. Csiffra Kálmán, dr. Hlatky Endre főispánokat, dr. Nagy Dezso pénzügyigazgatót, dr. Pöstyényi Márton törvényszéki, dr. Borbély Miklós ügyészségi, dr. vitéz Molnár Kálmán járásbírói elnököket és még igen sokat a bírói, tisztviselői, ügyészi és ügyvédi kar reprezentánsai közül.

Néhány perccel félhat után nyitotta meg az ülést dr. vitéz Moldoványi István elnök, kifejezve azt a várakozást, amellyel a jogászegylet tagjai egy fiatal tudománynak, a közigazgatástudománynak első nagyváradi bemutatkozása elé tekintettek. Ezután átadta a szót dr. Balás László előadónak.

A közszolgálat működésének eredményessége — mondotta bevezetőjében dr. Balás László — nem kis mértékben függ attól, hogy a közszolgálatban állók mennyire érzik igazságosnak vagy igazságtalannak munkájuk értékelését. Az

bizonyos, hogy tökéletesen igazságos rendszert megvalósítani nem lehet, amíg ember ítéli meg a másik ember munkáját. Mégis kétségtelen, hogy legalább a kirívó igazságtalanságok kiküszöbölése a közszolgálat vezető személyeinek elemi kötelessége már a szolgálat érdekében is, mert ezzel fokozzák a vezetők iránti bizalmat és a munkakedvet.

A kérdés, most, amikor az állások betöltése átmenetileg az önkormányzatoknál is kinevezés útján történik, idősebb, mint eddig. Ez indította az előadót arra, hogy a közszolgálati működés megítélésének elvi szempontjait és a kérdése magyarországi szabályozását a jogászegylet közönsége előtt bemutassa.

Az emberi cselekedetek végső mértéke az erkölcs. Ami erkölcsileg tiltott, az emberileg értékes nem lehet. Az erkölcsi törvények közül azoknak a megtartását, amelyeket a társadalmi élet rendjében nélkülözhetetlennek talál, a jogrend a lelkiismereti kényszeren túlmenően jogszabály erejével, tehát testi kényszerrel is keresztülvinni törekszik.

Ez az értékelési szempontok gerince a közszolgálati működés szabályozásánál is. Az erkölcsileg közbűös magatartások is lehetnek értékesek vagy értéktelenek azok szerint a célok szerint, amelyeket nem az örök törvény hanem az ember tűz maga elé. Ebben a körben a jogrendszer értéktelente a közszolgálati magatartással szemben főleg a közszolgálati minősítésben jut kifejezésre. A köznapi szóhasználatának megfelelően ezt tekinti az előadó előadása tulajdonképpen tárgyának.

Mennyiségi követelmények a közszolgálati munkánál

A főnök értékelő tevékenysége mennyiségi és minőségi elemeket tartalmaz. Mennyiségi, hiszen minden hivatalnak, intézménynek el kell végeznie a reá háruló munkát. Itt az előadó találó szavakkal röviden jellemezte azt a hivatali munkát, amely minden idejét a hivatalban tölti és emiatt gyakran egyoldalú, a kultúrértékek iránt már kevés érdeklődést mutató típusú fejlődik. de a gyors munkát is, aki a legnagyobb mennyiségű munkateljesítmény kedvéért nem fordít elég időt arra, hogy beleélje magát az eléje forduló ügybe-bajos dolgaiba. A mennyiségi követelmények

terén tehát reális mértéket kell tartani. A rendkívüli idők természetesen magasabb követelmények elé állítják a közalkalmazottakat. Itt domborította ki az előadó a közszolgálati statisztikának nagy jelentőségét, amely lehetővé teszi annak megállapítását, hogy mennyiségi országos átlagban is mennyi munka esik egy tisztviselőre. Foglalkozott az az aktaezem is, amely a végzett teljesítményt mutatja, hanem a megfelelő rendszer kidolgozásával hű képet lehet kapni az egyes alkalmazott által valóban elvégzett érdemi munka mennyiségéről.

A minőség kérdése

A közszolgálat feladata végeredményben a polgárok java és ügyeinek intézése. A polgároknak pedig éppen nem mindegy, hogy ügyeiket helyesen vagy helytelenül intézik-e el. Azt a kérdést, hogy a beosztott alkalmazott munkája minőségileg mennyit ér, már nehezebb a főnöknek eldöntenie, mint a mennyiségi kérdést. Ezt statisztikai alapon megoldani már nem lehet, de nem lehet teljesen a főnök egyéni megítélésére bízni. Nem bizonyos ugyanis, hogy a főnök álláspontja a helyes. Helytelen volna valakit csak azért leminősíteni, mert más jogi álláspontot foglal el — esetleg sorozatosan — mint a hivatalfőnöke. És itt merül fel a tárgyi szempontok kiválasztásának fontos kérdése, mert a hivatalfőnök esetleg elfoglalt lehet a beosztottnak valamely

meglévő, vagy talán csak félreismerett jó vagy rossz tulajdonsága iránt. Sokkal tárgyilagosabbnak ígérkezik az eredmény, ha a főnök több kérdésre kénytelen választ adni a minősítésnél és az eredményt — nevezhetjük egyéni értékeknek — más, felsőbb hatóság szűri le egyeséges szempontok szerint.

Itt áttért az előadó a magyar közszolgálatban érvényben levő minősítési rendszerek ismertetésére. Különösen határozottan ismertette a pénzügyi minősítési rendszert, amely az állami szolgálat legelőbb ágában használatos, továbbá a bírósági és ügyészségi személyzet, a tanárok és tanítók, stb. minősítési rendszert.

Más minősítési rendszert vezetett be az előadó az érdeklődés után Budapest székesfőváros, ismertette az előadó ennek az

amerikai eredetű minősítési rendszernek a bevezetését. Vázolta magát a rendszert is. Bemutatta az eredeti székesfővárosi minősítési lapot és ismertette az eddigi tapasztalatokat ezzel a rendszerrel. A rendszerek tanulmányozása alapján azt lehet az előadó szerint megállapítani, hogy a székesfővárosi vezetés nem járt helytelen úton, amikor az amerikai eredetű minősítési rendszert módosított alakban használatba vette. A fővárosnak ez a kezdeményezése további célkitűzésének lehet alapja.

Azok a gondolatok — mondotta előadásának végén dr. Balás László — amelyeket tanulmányomban érintettem, olyanok, amelyeket a nagyközönség alig ismer, de még a közszolgálatban állók is csak kevésbé ismernek. Pedig ezeknek a kérdéseknek a megoldása nagy horderejű. A tudományos kutatómunka alig néhány évtizedes ezen a téren. Az államok általában még a kezdő lépéseknél tartanak a tudomány eredményeinek felhasználásánál. Mi sem vagyunk ennél előbbre.

Bennünket előszörban a mi hazánk sorsa érdekel. Azt szeretnők, ha ezen a szép földön mindenki boldog, megelégedett lenne. Ezért dolgozunk kell. Gondolattal, szóval és céltudatos eszéledetekkel. Ebbe az irányba óhajtottam magam is beállni ezzel a dolgozattal igénytelen munkáknak. Mert az előlépés a haladás útján a problémák megismerése.

A közel egy óráig tartó kitűnő előadást a közönség mindvégig élénk érdeklődéssel kísérte. A tárgy újszerűsége, fordulata és az előadás lendületes, szinte szemléltető volta a hallgatóság figyelmét teljesen lekötötte és meglepte az a közvetlen modor is, amellyel az előadó a tárgyat kezelte. A közönség tetszésnyilvánítása után dr. vitéz Moldoványi István fejezte ki a hallgatóság köszönetét a magas erkölcsi színvonalon álló, alapos tanulmányt eláruló élvezetes előadásért.

Ezután kihírdették a jogászegyleti pályázat eredményét. A bírálóbizottság határozatát és ennek indoklását dr. Balás László ügyesületi titkár ismertette. Győztes a "Fiat iustitia" jelű pályázat, amely "Az árdrágító visszaélések a bírói gyakorlatban és kiküszöbölésük lehetősége" című pályátélt dolgozta ki. A nyilvánosság előtt felbontott jelzés levél szerint a nyertes pályázó: dr. Egerer Kálmán kir. ítélőtáblai bír., az ismert nevű büntetőbíró, aki az eredményhirdetésen katonai szolgálata miatt nem lehetett jelen.

Az eredményhirdetés után dr. vitéz Moldoványi István elnök az ülést befejeztette.

Szolgálatos gyógyszerárak:

IV. CSOPORT:

Gránátalma gyógyszerár, Rakóczi u. 27. (Targalmasrend) 15-25.

HUNGARIA gyógyszerár, Mussohalmi tér 8. (Szabó Aczél L.) 15-28.

MINERVA gyógyszerár, Szent László tér 5. (Gálosi F.)

ORANGYAL gyógyszerár, Gróf Teleki Pál u. 44. (Révész J.)

A gyógyszerárak éjjeli szolgálata szombathéztól a következő szombat reggelig tart.

Miért mondott csődött a londoni légelhárító tüzérség?

Nyilatkoznak az Anglia elleni új nagy támadásokban résztvevő német repülőkről

Berlinből jelentik. Öt egymásután következő éjszakát töltöttek el a londoniak az óvóhelyen. Ez olyan sorozat, amit még ma itt Berlinben sem élünk át soha. Ha csupán a szűszavu angol hivatalos kommunikációknak, valamint svéd lapoknak jelentéseit vesszük alapul, akkor is kiderül az, hogy ezen az öt éjszakán minden képeletet meghaladó pokol volt az angol fővárosban. Mi itt Berlinben, sajnos nagyon megtanultuk a bombázásokkal kapcsolatosan kialakult nyelvet és teljesen tisztában vagyunk első olvasásra azzal, hogy mit jelentenek a laikusnak talán semmitmondó kifejezések az angol hivatalos jelentésekben. Főleg azt értjük meg, mit jelent az, ha az angolok maguk úgy határozzák meg a borzalmat: „nagy-támadás”, amint németül hívják: „Grossangriff”. Ez a terminustehnikus angol meghatározás szerint annyit jelent, hogy a ledobott robbanóanyag aló súlyhatára ötszáz ezer kilogramm volt, felső súlyhatára nincs ennek a fogalomnak, tehát sok-sok millió kilogramm is lehetett.

Azt sem tudjuk, hogy német részről mit értenek „Grossangriff” alatt, főleg hogy német felfogás szerint mennyi az aló súlyhatár. Ha azonban csak azt az egyetlen körülményt vesszük figyelembe, hogy a német bombavetőknél nem kell megenniük párezerkilométeres utat, hogy Londont elérjék, hanem az oda-vissza út alig tesz ki 160—200 kilométert, már akkor is sejthetjük, hogy a németeknél egészen más lehet a bombavetőgépek „hasznos” terhelésének határa, mint az angoloknál. A rengeteg benzint, és olaj helyett bombákat vihetnek és ugyanazok a gépek egy éjszakán esetleg többször is elszállhatnak a esztorna felett és mindig újra rakodhatnak.

Az is eleget mond a sok bombázást megért, tehát szafértővé vált füllünknek, ha az angolok saját jelentéseik szerint „rejtélyek előtt állnak”. A rejtélyes számokra az új német bombák robbanóanyaga, amely minden eddigit felülmúl és az, hogy a gyújtóbombák is összehasonlíthatatlanul hatásosabbak az angolokénál.

A német támadások tehát borzalmasabb hatásúak, ha az angol mértéket és aló súlyhatárt vesszük alapul. Különösen akkor alkothunk magunknak fogalmat arról, mi történhetett azon az öt egymást követő szörnyű londoni éjszakán, ha arra gondolunk, hogy az angol légvédelem tehetetlen volt a németek új taktikájával szemben és például február 24-én a Reuter-iroda jelentése szerint is csupán egyetlen német gépet tudtak lelőni a város fölött keringő sokaságból. Arról a német előnyről nem is beszélünk, hogy a német vadászok akcióengara nagyon messzire benyúlik az angol sziget fölé, tehát a német bombavetőgépek mindig hatásos vadászvédelemmel tehetik meg útjukat, míg az angol és amerikai távolsági vadászok csakhamar tudnak eljutni Berlin legkülső légvédelmi övezetének közelébe sem.

Nagyon érdekesen vizsgálja meg a helyzetet az a beszélgetés is, amelyet néhány olyan német repülővel folytattak, akik résztvettek ezekben a London elleni új nagy támadásokban.

Egyöntetűen mind azt mondják, hogy legnagyobb élményük az angol légelhárító tüzérség „pánikszere” működése volt a Thamez mentén.

— Ilyen tüzfűgönyt — mondja S. W. hadnagy, aki egy „Heinkel-nagybombázóval” résztvevett a február 24-iki támadásban is — eddig még nemigen élünk át, de a hatás nem volt arányban a nagy felhajtással. Azt mondhatnók, hogy a londoniak csak egy óriási méretű söréttöltényt puffogtattak szét. Minden erőlködésük ellenére csak sűrűltak bennük.

Az egyik nyugateurópai német légi-flootta vezérkari főnöke „a német kötelek szintén résztvettek a támadásokban, a következőkben látja magyarázatát annak a feltűnő körülménynek, hogy a németek szinte teljesen veszteség nélkül tudták végrehajtani nagy támadásaik sorozatát:

1. A nehézbombázó kötelek újabb feltűnése London fölött meglepetés volt, nemcsak a polgári lakosság számára. Az ebből fakadó megdöbbenés átterjedt az illetékes angol katonai tényezőkre is. A légelhárító útegeket mindenhol gyorsan és brutálisan — de tegyük mindjárt hozzá: hatástalanul — Londonba tömörítették össze és ahogy ezt az intézkedést végrehajtották, azt csakis egy

sokszere megdöbbenés eredményének lehet tekinteni.

2. Az útegeknek az eddigi módszerek szerint történt beállítását hatástalannak tartja a nehézbombázó csoportok újszerű berepülési rendszere. A berepülésnél a légelhárító tüzérség nem tudta megzavarni a német bombázók özőnlését.

3. Az utolsó ok a gránátok kaliberében rejlik. A német bombázókat újabb londoni megjelenésükkor olyan nagyméretű fejlesztett gránátok kísérték, hogy ebben is az angol légelhárító tüzérség tehetetlen és esetlen operáltságának jelét kell látnunk. Az első napokban egészen elhallgatott a tüzérség, amint az első bombákat ledobták. Rövid idő óta ismét áttértek a pokoli hangverseny folytatására. Az útegek ilyen halmozása azonban nem hozott nagyobb hatást.

Érdekes az is, amit egy úgynevezett világitási kötelek parancsnoka mondott. Az ő néhány különleges gépből álló csoportjának az a feladata, hogy a bombázók özőne előtt vágasson el London felett és világitó bombákkal pontosan

kijelölje a bombázandó célokat. Mind az öt támadásban résztvevő csoportjával.

— Bizonyos fokig konkurrenciát jelent számunkra — mondja — az a fényvarázs, amelyet az ellenfél küld fel hozzánk. Minden alkalommal egyenesen a fényzőródókok központjába repülünk bele. Sokszor még pontosan meg lehet állapítani az előző napi támadás óta egyre égő tüzek színhelyét is. A mi taktikánk különböző és attól függ, hogy szűk és kicsiny célterületet kell a bombázóknak elérni és felszántani. Eszerint igazodik a robbanó- és gyújtóbombák keveredésének változó mértéke is. Igen sokféle recept van erre.

Arra a kérdésre, hogy mennyi ideig kell eltartania az ilyen fényjelzősnek, így válaszolt:

— A mi bombázóink pontoságában mindig meg lehet bízni. Az egész forgalom pernyi pontosággal bonyolódik le. Eddig még nem volt szükség arra, hogy esetleges elcsúszások számára újra jelezzük a célokat. Azt hiszem, hogyha a vasúti forgalommal hasonlítjuk össze az esetet, a mi London feletti bombázómenetrendünk elérte a csillagászati órák pontoságát. A legutóbbi támadás is elérte az előzők nagy méreteit. Többször bombázó volt úton — teszi hozzá szakszerűen. Általában éppen ez a szakszerűen szakszerűség tűnik fel mindegyikük beszédében. Ha nem tudnánk, hogy vérbeli katonák és fanatikus harcosok, műegyetemi fizikaprofesszoroknak vélünk őket.

Szilágymegye távollétében megalakult a Bihar-Szilági daloskerület

(Nagyvárad.) Az Erdélyi Dalosszövetség feloszlása és az Országos Dalosszövetségbe való beolvadása időszerevé tette a visszacsatolt erdélyi és keleti részeken a daloskerületek megalakítását. Ez kevéssel ezelőtt Kolozsváron, az ottani kerület megalakulásával kezdetét is vette. A budapesti központ a második kerület központjává Nagyváradot szemelte ki. A kerület megalakulása vasárnap délelőtt 12 órakor történt meg, a város háza közgyűlési termében.

Budapestről Borsy István országos titkár, dr. Füley Szántó Endre miniszteri osztályfőnök, dr. Dunay Jenő kormányfőtanácsos, társelnök és dr. Miklós Ferenc t. b. elnök jöttek el Nagyváradra, hogy részt vegyenek a kerület megalakulásán. A vendégeket dr. Hlatky Endre főispán üdvözölte, majd az alakuló közgyűlés elnöke, Körtsmáros László képviselő bejelentette, hogy Szilágymegye időközben a kolozsvári kerülethez való visszacsatolását kérte, ahová 20 év óta tartozott és felolvasta az átiratot, amely szerint emiatt nem vehetnek részt a közgyűlésen.

A város háza dísztermét megtöltötték Bihar megye kiküldöttjei és a nagyszámú váradai dalosok. A Hiszkegy elmondása után dr. Füley Szántó Endre üdvözölte dr. Hlatky Endre főispánt, dr. Nadányi János alispánt és dr. Soós István polgármestert, majd elmondotta a 75 évvel ezelőtt alakult daloskerületek egyesületeinek kulturmunkáját, kérve a dalárdák támogatását.

Dr. Soós István polgármester mint a Népművelési Bizottság elnöke, beszédében visszaillesztést vetett a megszűlés éveire, amikor testvéri összhang volt a dalárdák között, bár

működésüket állandóan korlátozták a megszállók. Igéretet tett, hogy anyagilag és erkölcsileg támogatni fogja a dalárdákat.

Körtsmáros László képviselő hasonlóképpen Erdély dalos multjáról mondott beszédet.

Végül felolvasták a Daloskerület tisztikarának névsorát, amelyet egyhangúlag elfogadott a közgyűlés. — Eszerint elnök lett Hlatky Endre főispán.

Társelnökök: Cziffra Kálmán Bihar megye főispánja, Gazda Endre Szilágymegye alispánja, báró Jósika János Szilágymegye főispánja, Nadányi János Bihar megye alispánja és dr. Soós István nagyváradai polgármester.

Alelnökök: Hadady Imre nagyszalontai polgármester, Körtsmáros László országgyűlési képviselő, dr. Sréter János zilahi polgármester, dr. Szobó Lajos református lelkész Nagyvárad, dr. Udvary József szilágysomlyói polgármester.

Kerületi igazgató: Kiss János nyugalmazott tanítóképzőintézetű igazgató Nagyvárad.

Kerületi karnagy: Andrásfi Edvárosi zeneiskolai tanár Nagyvárad. Kerületi társ-karnagy: Hadházy Sándor ref. kántor Derecske.

Egy kerületi társ-karnagy helyi fenntartva Szilágymegye részére.

Titkár: Kiss B. László városi üzemi titkár.

Ügyész: Barcsay Károly vármegyei tiszti főügyész Nagyvárad.

Pénztáros: Banesik János ref. igazgató-tanító Nagyvárad.

Ellenőr: Wallner László róm. kat. igazgató-tanító Nagyvárad.

Ház-nagy: Jándy Károly MÁV szer-tárfőnök Nagyvárad.

Zászlóőr: Pall Gyula postatiszt Nagyvárad.

Választmányi tagok: Debreceni Lajos ref. tanító Berettyóújfalun, Fleisz Elek üzemvezető Nagyvárad, Jakab Gyula üzemvezető Nagyvárad, Kiss Béla igazgató-tanító Nagyvárad, Kiss Guszav ref. tanító Nagyléta, Mészáros Lajos Nagyvárad, Nagy Lajos ref. lelkész Sáránd, Némethy Sándor áll. tanító Okány, Resch Pál iskolafelügyelő Körösszakál, Raffaj Lajos igazgató-tanító Bátor, Pázmány Ferenc asztalosmester Nagyvárad, Szabó Béla építőmunkás Nagyvárad, Szabó Imre tanítók kórusa elnöke Nagyvárad, Orth Imre ref. lelkész Biharpiüspöki, Vadon Béla ref. lelkész Derecske. Hivatalból tagjai a választmánynak Tarkó Lajos biharvármegyei és Vidor József nagyváradai városi népművelési titkár.

Választmányi póttagok: Vitéz Balázs Albert szűcsmester Nagyvárad, Fényes Jenő ref. igazgató-tanító Pocsaj és Topa Dezső ref. igazgató-tanító Sáp.

A választmányban 5 rendes tagsági és 1 póttagsági hely fenntartva Szilágymegye részére.

Művészi bizottság: Béczy Ernő karnagy Nagyvárad, Kovács Győző tanár, karnagy Nagyvárad, Lukács László zenetanár, karnagy Nagyvárad, Soós András könyvtárigazgató, karnagy Nagyvárad, dr. Szalay Elemér városi zeneiskolai igazgató Nagyvárad.

A művészi bizottságban 3 hely fenntartva Szilágymegye részére.

Az újonnan megalakult Bihar-Szilágymegyei Daloskerület tiszteltbeli tagjai lettek: Árvay Árpád országgyűlési képviselő Nagyvárad, Bánás László kanonok, kispripost Debrecen, Caernák Béla ref. th. esperes Nagy-

várad, Dalló Gyula városi kulturális tanácsos Nagyvárad, Inezdi Joeksmán Ödön Kolozsmegye főispánja Kolozsvár, Kovács Kandál volt nagyvárad premontrei perjel Kassa, Krüger Jenő kormányfőtanácsos Nagyvárad, Markovits Manó nyug. főispán Nagyvárad, Medvigy Ferenc felsőházi tag Nagyvárad, Mónus Sándor gyárigazgató Nagyvárad, Pap Viktor nyug. miniszteri tanácsos zeneesztétikus, író, Szabó János országgyűlési képviselő Nagyvárad.

A három tagból és két póttagból álló sámvizsgáló bizottságot a legközelebbi közgyűlés választja meg a szavazati joggal bíró taggyejesületek közül.

P. Csávossy Elemér S. I. előadása Bogner Margitról

Vasárnap délután nagyszámú, lelkes közönség zsufolóság megtöltötte az Orsolya-zárda nagytermét. Szinte szokatlan volt Váradon ez a nagy, meleg érdeklődés. A közönség sorában ott láttuk Fiedler István püspököt, dr. Lindenberger János nagypréposttal a székeskáptalan több tagját, Gálffy S. és Mollau I. plébánosokat, a szerzetesrendek tagjait és a város katolikus társadalmának számos tagját.

Bevezetőül az Orsolya-zárda énekkara „Érd anyyala” című éneket adta elő jó felkészültséggel M. Ladislav vezetésével. Majd Ertey Gabriella gimn. V. o. t. szavalt vitnyédi Németh István dunántúli költőnek „A jegyes éneke” című költeményét. Lelekes taps fogadta az előadásztalán megjelenő, öszülő, tudós jezsuita atyát, Csávossy Elemért, akit megelőzőleg Fiedler István püspök köszöntött.

Csávossy atya előadása első részében azokról az imameghallgatásokról szólt, amelyek Bogner Mária Margit szentség hírében elhalt vitációs magyar szerzetesnővé közbenjárására történtek. A sok közül főképp kettőt emelt ki. Az egyik kiskunhalasi aszszony és egy horgosi hentes feleségének csodálatos gyógyulását s az orvosai nyilatkozatokat is bemutatta ezekkel kapcsolatban. A közönség szinte templomi áhitattal hallgatta a mai idők rendkívüli eseményeit s azt a jóleső tudatot szűrte le, hogy ma is vannak szentek, akik hőies módon járnak előttünk az Isten-szeretet útján.

Közben kísérő szöveggel és énekekkel aláfestve élőképekben mutatták be az orsolya növendékek az egyháztörténelem Margit nevű szentjeit. A kis mezezakítás után Csávossy atya előadása második részében Mária Margit nővér életét ismertette. Az előadó hangja melegebb, családiasabb lett, mert nem ismeretlen, távoli személyről beszélt, hanem közvetlen ismerője volt. Sőt egvidőben lelkiatyja is. Elvonultatta hallgatóságát a nagybecskerekű főjegyző leányának útját a zárdán keresztül egészen a Duna feletti sírig és megdicsőültség. Bepillantást nyújtott a zárdában gyakorolt hőies erényeire. Kérte, hogy imádkozzanak sokan a szentté-avatásért, tiszteletét terjesszék a róla szóló lapokat, könyveket olvassák mert ez magyar ügy is.

Fiedler püspök köszönte meg a hallgatóság nevében a lebilin előadást a nevszónoknak. — *Dobra Erzsébet* szavalt nagy reménységgel és az énekkar adott lendületesen Halmos-szerzeményt. A pápai himnussal zárult az emelkedett hangú, nívós ünnepség.

Martzy Johanna hegedüestje

A Nagyvárad Filharmoniai Társaság újból nagy zenei élményben részesítette a közönséget. Ezúttal Martzy Johannát, a rádió műsorán is állandóan szereplő, kiváló fiatal hegedűművésznőt mutatta be a nagyvárad közönségnek, aki vasárnap este tartotta meg hangversenyét a református kulturpalota nagytermében. A hegedüest iránt oly nagy érdeklődés nyilatkozott meg, amiazt zenei esemény még nem váltott ki az utóbbi időben Nagyváradon. Egyetlen hely sem maradt üresen, úgyhogy még a zenekari ülécék is szorongásig megteltek.

Martzy Johanna, akit a fővárosi sajtó a legelső vonalbeli hegedűművészek között ünnepel, mely átérzéssel párosult

főlényes technikai készségével bámulatra ragadta a közönséget. Műsora első részében Bach Fuga-jával, de különösen az egyéniségének jobban megfelelő Mozart-zene finomságainak elragadóan könnyed tolmácsolásával aratott sikert. Magyar számokat is vett fel műsorába s ezek közül főként Veress Sándor Nógrádi verbunkos című művében mutatta meg sokoldalúságát. De nagyszerű tudása leginkább Paganini A-moll variációiban jelentkezett, amelyben művészetének szinte korlátlan lehetőségei mutatkoztak meg.

A közönség nagy szeretettel ünnepelte a népszerű művésznőt, aki a zajos tetszésnyilvánításokra két ráadás-számmal toldotta meg műsorát.

Szabadlára helyezte a rendőrség Potre György ügyvédet

Nagyvárad, február 28. Két héttel ezelőtt megírtuk, hogy a nagyvárad rendőrség internálta Potre György román ügyvédet. Az internálás retorziós eljárás során történt, mert a román hatóságok minden jogos indok nélkül közel egy éve tartják internálva Szántó Ferenc boksabányai ügyvédet, aki az ottani magyar népközösség jogtanácsosa.

Potre György internálása nem írá-

nyult az ügyvéd személye ellen, akivel szemben kifogás nem merült fel, ami ezt szükségessé tette volna, csupán a romániai magyarság jogos érdekeinek védelme tette kívánatosá.

Miután a retorzió eljárás eredményt hozott és Szántó Ferencet a román hatóságok szabadon engedték, Potre György ellen az internálási eljárást megszüntették és szabadlára helyezték.

Ezüstkalászos gazdák avatása Nagyváradon

A földművelésügyi miniszter engedélyezett egy téli gazdasági tanfolyam megrendezését Nagyváradon. Címe: M. kir. 29-ik téli gazdasági tanfolyam. A tanfolyam Lausinszky Viktor m. kir. gazdasági felügyelő vezetése mellett 160 órából állott. Kezdődött 1943 december 13-án és befejeződött 1944 február 27-én. A tanfolyam eredeti létszáma a kezdetben 70 hallgató, vizsgára becsátott létszám 43 hallgató.

A tanfolyam hallgatói sorában képviselve volt nagybirtokostól a törpebirtokosig, mindenféle gazdálkodási ággal foglalkozó gazdálkodó.

A záróvizsga vasárnap délután 4 órakor volt a Magyar Házban. A vizsgabiztos elnök tisztjét dr. Geneszy Zsolt vármegyei gazdasági felügyelő töltötte be, azonkívül jelen voltak úgy a város, mint a vármegye gazdasági szakfőtisztviselői, valamint dr. Gyapay alpolgármester.

A Hiszekegy elnéklése után Lausinszky Viktor tanfolyamvezető köszöntötte a vizsgabiztos elnököt, valamint a megjelenteket. Ismertette a tanfolyam célját és menetét.

Utána dr. Geneszy Zsolt vizsgabiztos elnök nyitotta meg a záróvizsgát. Először állattenyésztésből felelt a hallgatóság nagy sikerrel. Szinte nem volt egyetlen rossz felelet sem. Utána az állattenyésztésből feleltek a vizsgázók. Ebből a tárgyból egy nagyszerű, színes vetítettképes előadás keretében feleltek a hallgatók. Tóth Ferenc tanfolyamhallgató földbirtokos. Azfacolor színesfilm felvételeket készített szebbnél-szebb állatokról, ami vászonra vetítve, természetes színekben indott bemutatni a hallgatóság-

A felvetített képekről feleltek a vizsgázók.

Harmadiknak dr. Kiss Elek igazgató főállatorvos kérdezett állathonctanból és állatbetegségekről.

Ezután négy tantárgy következett: gyümölcsészet, szőlészet, méhészet és selyemhernyótenyésztés. Végül gazdasági üzemtan, gazdasági mérten és fizikából hangzottak el jobbnál-jobb feleletek.

A hallgatók elméleti vizsgája után gazdaköri díszközgyűlés volt, amit dr. Andriksa gazdaköri elnök tanfolyamhallgató nyitott meg.

Az elnök szavai után öt igen érdekes szakelőadást hallottunk dr. Borbély Lajos, Röllich István, Kovács Árpád, Lőrincz Mihály és Koszta tanfolyamhallgatók előadásában. Az előadásokat nagy tapsal fogadta a hallgatóság.

A gazdaköri gyűlés után dr. Geneszy Zsolt, vizsgabiztos-elnök ünnepélyes keretek között, meleg kézzorítással egyenként avatta „ezüstkalászos” gazdává a hallgatókat és átadta a hivatalos bizonyítványt arról, hogy a hallgató jogosult az „ezüstkalászos” jelvény viselésére.

A bizonyítványok átvétele után, Lausinszky Viktor tanfolyamvezető egyenként minden hallgatónak fel-tűzte az ezüstkalász jelvényt.

Befejezőül a vizsgabiztos-elnök megköszönte a szép feleleteket és megjevezte, hogy 22 évi működése alatt ilyen felkészült, szép és nívós vizsgaelőadást nem hallott sehol. Ezért minden érdem Lausinszky Viktor tanfolyamvezetőt illeti. A záróvizsga a Himnusz elnéklésével ért véget.

Súlyos a helyzet a mezőgazdasági cselédfronton

A Magyar Tudósító jelenti: Érdekeltek hatóságok és intézmények sokat foglalkoznak a mezőgazdasági cselédkérdés megoldásával és rendezésének problémáival. Arról van szó, hogy a mezőgazdasági cselédfronton kevesebb a munkavállaló, mint a kereslet. De eddig hasonló a helyzet az aratásra és cséplésre szerződő munkavállalkozók frontján is. A munkáshiány előállításában kétségtelenül közrejátszik az ipari fejlődés ténye, a közmunkák és az ezzel kapcsolatos kérdések. A kormányzat a szociális vonalon igyekszik a mezőgazdasági munkásoknak olyan kedvezményeket és lehetőséget biztosítani, hogy ne legyenek kénytelenek az ipari munkások sorába beállni, a feladatot azonban márról-holnapra megoldani nem lehet. Ezért a sok panaszzal, figyelemztetés és tervezet. Így érdemben foglalkoznak a kérdéssel Hajdu vármegye termelői és agrárszervezetei. A vármegye intéző körei remélik, hogy a szerződések megkötésének határidejéig minden szükséglet kielégítésre kerül. Már rosszabb és bizonytalanabb jelentések érkeznek Csongrád vármegyéből, ahol különösen az intenzív állattartással foglalkozó gazdák panaszokd-nak. A helyzet állásáról egyébként *Telbiz Károly* gazdasági felügyelő számolt be Hódmezővásárhely közgazdasági bizottsági ülésén és tett különböző javaslatokat és ugyancsak részletesen referálta ezt a kérdést a vármegye közigazgatási bizottsági ülésén. Végleges kép még nem alakult ki a mezőgazdasági cselédkérdésben és mint mindottuk, hogy remény van arra, hogy a szerződések kötésének vége előtt az egész szituáció kedvezően záródik.

Intézetközi szavléverseny rendez a Baross Gábor kereskedelmi iskola

A nagyvárad Baross Gábor kereskedelmi iskola több érdekes kezdeménnyel vonta már magára a város figyelmét. Nemrégiben nyilvános önképzőköri gyűlésen önálló zenei és irodalmi szerzeményekkel szerepeltek az iskola tanulói. Már hónapokkal ezelőtt bevezették az intézet az önképzőköri eszerepléseket és ezzel eleven kulturális vérkeringést teremtett meg Nagyvárad ifjújági életében. Ennek a kezdeményezésnek terebélyesedését jelenti a Nemzeti Munkaközpont önképzőköri gárdájának szereplése a Sztáray Mihály önképzőkör régi otthonában.

A kereskedelmi iskola most új lépést tesz a nagyvárad tanintézetek közötti nemess versengés fejlesztésére. Nyolc középiskola bevonásával március 4-én szombaton délután 4 órai kezdettel szaválversenyt rendez. Résztvesznek a versenyen a Zrínyi Ilona kereskedelmi leányiskola, a Tanítónőképző, a Szent Orsolya leánygimnázium, a Szilágyi Erzsébet leánygimnázium, a Bottó Ferenc háztartási iskola, a Baross Gábor kereskedelmi iskola, a Szent László gimnázium és a Gépipari Középsiskola növendékei. A nagy érdeklődésre számot-tartó versenyen az említett intézetek 24 legjobb szaválója verseng majd az első helyekért. A Baross Gábor kereskedelmi iskola ezúton is meghívja a magyar ifjak komoly kulturális törekvéseire való rendezvény iránt érdeklődőket.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Scheffler János püspök mondja az ünnepi beszédét a Pázmány irodalmi ünnepen. A Magyar Kurir jelenti: A katolikus írók és hírlapírók Országos Pázmány Egyesülete mint minden évben, úgy az idén is megrendezi reprezentatív irodalmi ünnepét. Az idén március 16-án, csütörtökön délután 4 óra 30 perckor kezdődik a pesti Vigadó nagytermében a reprezentatív Pázmány irodalmi ünnep, amelyen a legkiválóbb katolikus írók, művészek és esztétikusok lépnek fel. Az ünnepi beszédet Scheffler János szatmári püspök mondja. Az irodalmi ünnepen a Budapesti Kamara-Kórus Paulovics Géza dr. vezetésével legszebb hangverseny számaival szerepel. A nagyszabású irodalmi ünnepre a belépés teljesen díjtalan. (M. K.)

A kormányzóhelyettes özvegye Miskolcon. Miskolcra jelenti: (MTI) A hősihalált halt kormányzóhelyettes özvegye vasárnap délelőtt Miskolcon meglátogatta a Vöröskereszt kórházat. A Főmoltóságu Asszonyt ünnepélyesen fogadták.

A kultuszminiszter köszönete dr. Bánáss László prépost-plébánosnak. Budapest, február 28. A MTI jelenti: A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Bánáss László debreceni prépost-plébánosnak, a debreceni római katolikus, a debreceni mikesperei állami, a debreceni piaci állami és a mikesperei református népiskola, valamint a debreceni Gyógypedagógiai iskola szegénysorsu tanuló részére juttatott 4 ezer pengő értékű cipő és ruhanemű adományért elismerését és köszönetét, a debreceni római katolikus egyházközség képviselőtestületének és a debreceni Szent Erzsébet Nőegyletnek pedig a debreceni kertségi római katolikus iskolák szegénysorsu tanulóinak cipővel és ruhaneművel való ellátására juttatott 700, illetve 1000 pengő adományért köszönetét fejezte ki.

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy a legjobb feleség, anya, gyermek, sógoró és rokon

Szofronovics Miléné

született PETKOVA SZÓFIA
 39 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt.
 Temetése február 29-én, kedden délelőtt 12 órakor lesz a Rulikovszky-úti temető Hasas kapujánál.

Gyászolják:
 Szofronovics Mile férje
 Lubica és Vladimír gyermekei
 Özv. Petkova Menka édesanyja
 Szofronovics Milánka anyósa
 Szofronovics Károly és Dávid sógorai
 és kiterjedt rokonsága
 Emlékét örökké őrizzék fogjuk!

Zichy János emlékezete a svájci lapokban. A Magyar Kurir jelenti: A most érkezett svájci lapokban, elsősorban Luzernben megjelenő Vaterland, a konzervatív katolikus párt organuma meleg megemlékezést szentel a magyar katolikus közélet nagy halottjának, gróf Zichy János volt miniszterelnöknek. Különösen kiemeli azt a munkásságot, amelyet legújabb időkben a magyarországi Actio Catholica és a Középponti Katolikus Kör terén a világ katolikusok megszervezésével végzett. De ismertette egyúttal a svájci sajtó azt a politikai és társadalmi működését is, amelyet elhunyt katolikus vezér a közélet számos terén fejtett ki. (M. K.)

HÉJJAS IVÁN: ÁLLAMTITKÁR. A kormányzó a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter előterjesztésére dr. vitéz Héjjas Iván miniszteri osztályfőnöknek nyugalmavonulása alkalmából az államtitkári címet adományozta.

Tízéves a német „Anyá és gyermekmozgalom.” Berlinből jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: A család és nemzetfenntartás érdekeit szolgáló mozgalom, amely 1934 februárjában indult meg, most ünnepelte meg fennállásának tizedik évfordulóját. A mozgalom címe: Anyá és gyermek.

FOLYÓIRATOT INDITOTT A KALOT. Népünk címmel Ijjas Antal szerkesztésében új folyóiratot adott ki a Kalot, amely a magyar gazdatiszadalm ügyét és továbbképzését szolgálja.

Razzia a Hungária kávéházban. Nagyvárad, február 28. Vasárnap délután 4 órakor a Hungária kávéházban razzia tartott a rendőrség. Mintegy 600 személyt igazoltattak. A razzia 2 órát át tartott, előállítás azonban nem történt.

A Nagyvárad és Vidéke Ipartestület Ruházati és Textil Iparosok körében működő nőiszabó iparosokat felkéri a szakosztály, hogy március 1-én, szerdán este 8 órakor az ipartestület helyiségében tartandó taggyűlésen okvetlenül megjelenjen szíveskedjenek. — Tárgy: Budapesti divatközpont divat bemutatásának megrendezése. — Minden kolléga és kollégáné pontos megjelenését kéri a Vezetőség.

Csak engedéllyel lehet Szófiába utazni. Szófiából jelenti: A bolgár kormány engedélyhez köthette a Szófiába való beutazást. Mindazok, akiket halaszthatatlan közérdek, vagy indokolt magánügy Szófiába szólít, a helyi hatóságoktól kötelesek külön engedélyt kérni a fővárosba való utazáshoz.

Márciusban tárgyalják Pucheu volt francia belügyminiszternek hazatérési bánperét. Lisszabomból jelenti: (MTI) Algéri értesülés szerint Pucheu hazatérési perének tárgyalását március hó 4-én kezdik meg Algírban. Pucheu a vichy kormány belügyminisztere volt és elhunyt év szeptemberében tartóztatták le Marokkóban.

Adomány. Balogh Ferikének Isten nevében 20 pengőt küldtek be kiadóhivatalunkhoz a Nemzeti Banktól, Köszönettel nyugtazzuk.

Megmérgezte magát egy váradi úrnő. (Nagyvárad) Szombaton este értesítették a nagyváradi mentőket, hogy a Szent János-utcsában egy ismeretlen váradi úrnő nagy mennyiségű altatóport vett be és csermületlen állapotban fekszik. Mire a mentők a helyszínre érkeztek az asszony meghalt. Megindult a vizsgálat az öngyilkosság körülményeinek tisztázására.

BELVÁROSI

Kedden bemutató

Zenélőmalom

Lángoló szerelem, gondtalan vidámság
Szelezcky, Szilassy, Latabár, Dajka, Vaszary
 Kedvezményes jegye: csak márc. 6-tól érvényesek. Jegyelvét 12—1-ig

Hétfőn utol ára:

Édes mostoha

Tasnády F. M., Páger, Vaszary, Mály, Gózon

Napsugaras, bűbajos, cigánymuzsikás film

HETSZILVAVA

Szilassy, Turay, Csontos, Vaszary

a CASINO-ban

Záróvizsga a kiskereki téli gazdasági iskolában. A földművelésügyi miniszter fenntartásága alatt álló 153. számú m. kir. téli gazdasági tanfolyam 1944. évi március 5-én délután 15 órai kezdettel a kiskereki állami iskolában záróvizsgálatot tart. A záróvizsgálat rendje: 1. Híszkegy: Közös ima. 2. Dr. Csorba József igazgató tanfolyamvezető üdvözlő a vizsgabiztos és a vendégeket, beszámoló a tanfolyam munkájáról. 3. A miniszteri vizsgabiztos megnyitja a vizsgálatot. 4. A tanfolyam elméleti vizsgája. Szünet. 5. A tanfolyamönképző gazdakörének díszgyűlése. a) Elnöki megnyitó. Tartja Báthory Lajos gazdaköri elnök; b) Isten kardja, Bodor Aladár. Szavaltja: Tóth Béla. c) Az érdekképviseletek előadása, tartja: Csuka Imre gazdasági előjáró. d) A konyhakeresztet jelentősége községünkben, előadja, tartja: Papp Sándor. e) A magyar föld. Gulyás Jánostól. Szavaltja: Vincze István. f) Népdalokat énekel a tanfolyam énekkara. g) A szarvasmarha tenyésztésének jelentősége községünkben, előadja, tartja: Tóth Ferenc. h) A nő és a divat, Barnász-Cserhátitól. Előadja: Páll József. i) Elnöki zárószó. 6. Esetleges felszólalások. 7. Ezüstkalászos gazdaavatás. 8. Miniszteri vizsgabiztos a vizsgát bezárja. 9. Szózat: Közös ének.

Temetés. Takács Jánosné szül. Fodor Róza életének 62-ik évében elhunyt. Temetése kedden délután 2 órakor lesz Mátyás király-út 97. sz. gyászhatól.

Mezőgazdasági gépkezelői tanfolyam Kolozsváron. Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület Kolozsvár (Majális-u. 22. szám) a m. kir. földművelésügyi miniszterium Erdélyi Kirendeltségének támogatásával 1944. március hó 13-tól április hó 2-ig mezőgazdasági gépkezelői tanfolyamot rendez. A tanfolyam egész napon, elméleti és gyakorlati oktatással. Beiratkozhatik minden 18 életévet betöltött keresztény férfi, akcséplőgép, vetőmagtisztítógép és traktor kezelésére; és vezetésével óhajt foglalkozni. A sikeresen vizsgázott hallgatók bizonyítványt kapnak, mely a 22.933-1939. I. M. számú rendelet értelmében a bércsopléshez szűksége igazolvány megszerzésére jogosít. A tanfolyamra való jelentkezés levélben vagy személyesen történik, 25 pengő tandíj befizetése mellett. A hallgatók lakásukról és ellátásukról maguk gondoskodnak.

Jelentkeztek egy elveszett pénztárcatulajdonosa. Vasárnap délután a Szent László-téren pattogatott kukoricát áruló piaci árus egyik veendője otffejtette pénztárcáját, amelyben nagyobb összeg van. A piaci árus a talált erszényt beszolgáltatta a rendőrségre. Tulajdonosa jelentkezők érte.

A Keresztény Néppárt Zalaegerszegen tartja tavaszi megbeszélését. A Magyar Kurir jelenti: A Keresztény Néppárt tavaszi programjának megbeszélésére csütörtökön vezetőségi értekezletet tartott, amelyen a párt foglalkozott a vidékről beérkezett szervezési jelentésekkel, előterjesztésekkel, s ezek kapcsán fogamatositandó intézkedésekkel és vidéki gyűlésekkel. A Keresztény Néppárt vezetősége elhatározta, hogy legközelebb tavaszi választmányi ülését március 7-én, kedden Zalaegerszegen tartja, amelyen a párt vezetőségi tagjai közül Esterházy Móric gróf ügyvezető alelnök, Tarányi Ferenc felsőházi tag, Közi-Horváth József, Thassy Kristóf országgyűlési képviselő vesznek részt.

ELFOGATÓ PARANCST ADOTT KI A BUKARESTI TÖRVÉNYSZÉK TÖKÉS ERNŐ ELLEN. Bukaresti román lapokban olvasható, hogy a bukaresti törvényszék vizsgálóbírája elfogató parancsot adott ki „az ismeretlen helyen tartózkodó Tökés Ernő volt bukaresti református esperes ellen”, akiről kétségbevonhatatlannal bebizonyosodott, hogy zsidók számára nagy pénzekért keresztleveleket hamisított. Számunkra nem tartózkodik Tökés Ernő „ismeretlen helyen”, mert a volt bukaresti református esperes Magyarországra menekült és itt akarja háborítatlannal élvezni annak a vagyonnak gyümölcsét, amelyet zsidós beszeköttetései révén szerzett a román uralom alatt.

12000 maláriás beteg Egyiptomban. Aikairból jelenti: (MTI) Kairóból jelenti az angol hírszolgálat: Egyiptomból származó hírek szerint Felső-Egyiptomban 120.000 maláriás eset fordult elő, melyek közül 11.000 halálos kimenetelű volt.

A washingtoni lengyel nagykövetet Londonba hívták. Lisszabomból jelenti: (MTI) Mire az amerikai hírtroda jelenti: Cichanovszki washingtoni menekült lengyel nagykövetet Londonba hívták, a szovjet-lengyel ellentét megbeszélésére.

SPORT

Biztosan győzött a NAC az újvidéki croszlánbarlangban

(Játékvezető Vass, 7.000 néző.) Havas, sáros talajon folyt le a két csapat találkozója. A játékidő elején az újvidéki csapat támadott többet és a vezetést is megszerezte a 7. percben Pálfi góljával. A hazai csapat azonban nem sokáig örülhetett a vezetésnek, mert három perc múlva Bodola remek góllal egyenlített. Azután mezőnyjáték folyt, melynek során mind a két kapu több ízben forgott veszélyben, de mindkét kapus remekül védett.

Szünet után az újvidéki játékosok a fáradtság jelei mutatkoztak úgy, hogy a sokkal jobb technikával és taktikával játszó nagyváradiak nyomásztó fölénybe kerültek. A fölény egyideig nem mutatkozott meg gólokban. Csak a 20. percben sikerült Tóth III.-nak közelről lötni góljával megszerezni a vezetést a NAC számára. Egy perccel később Zsoldos, a büntető területen belül durva sza-

volt. Minden játékos megtette a kötelességét. A második féldőben nyomásztó fölényt harcoltunk ki és nagyobb gólaránnyal is győzhettünk volna.

Egyéb eredmények:

- DVSC — Gamma 3:2 (2:0).
- Ujpest — BESZKÁRT 8:2 (4:1).
- Kispest — Csepel: 1:1 (1:0).
- Ferencváros — Elektromos: 3:2 (2:1).
- KAC — Szolnoki MÁV 2:1 (1:1).

VASAS — DÍMÁVAG (3:2 (0:2)).
SALBTC — SZVSE 5:2 (3:0).

A fenti eredmények alapján a bajnoki táblázat így fest:

1. Nagyvárad	16	13	0	3	37:17	26
2. Gamma	16	7	5	4	30:23	19
3. Kolozsvár	16	7	5	4	30:26	19
4. Ferencváros	16	8	1	7	33:24	17
5. Ujpest	16	7	3	6	53:34	17
6. SalBTC	16	7	3	6	36:31	17
7. Csepel	16	7	3	6	35:32	17
8. Kispest	16	7	2	7	39:37	16
9. Vasas	16	4	8	4	27:27	16
10. DVSC	16	6	4	6	24:39	16
11. Elektromos	16	6	2	8	38:42	14
12. SzSE	16	5	4	7	26:33	14
13. Szolnok	16	6	1	9	32:33	13
14. Újvidék	16	4	5	7	23:35	13
15. DÍMÁVAG	16	5	2	9	35:39	12
16. BSzKRT	16	3	4	9	29:50	11

SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleménye:

„Szilágyi Irma” filléres helyárrakkal

Népművelődési előadás keretében hétfőn este „filléres helyárrakkal” Szilágyi Irma c. színmű van műsorban.

Zilahy Lajos: *Zenebohócok* című színjátékát kedden este mutatja be a színház, bemutató hérelet keretében. Főszereplők: Kemény Gizi, Antal Erzsé, Szabó Ernő, Halasi Gyula, Szógi Arany, Barys Béla és Ross József. Szerdán este A-hérelet, esütörtökön és pénteken este héreletszünet. *Laty-Maty, mint Robinson*, vidám gyermek-operett szombaton délután egyenyed 4 órai kezdettel, filléres

helyárrakkal kerül színpadra, hogy minden jó gyermek megnézhesse ezt a pompás, vidám mesecoperettet. Jegyek már válthatók. *Előkészületben: Szigligeti Ede: *Liliomfi* című eredeti vígjátéka.

MŰSOR:

Hétfőn este háromnegyed 7 órakor: *Szilágyi Irma*.

Kedden este háromnegyed 7 órakor: *Zenebohócok*. Bemutató hérelet. Szerdán este háromnegyed 7 órakor: *Zenebohócok*. A-hérelet.

Sertésvágási pótengedély

Magánfogyasztásra a rendelet szerint a háztartáshoz tartozó minden négy, egy éven felüli személy után, aki zsirjegy jogosultsággal (hatósági zsir-ellátásban való részesedéséről)

összes fehérárut (zsirt és szalonnát) beszolgáltatni köteles.

A sertésvágási engedély kizárólag a 127.200—193. K. M. számú rendeletnek megfelelően adható ki, tehát

Varrógép-kerékpár-motor-zippzar-javítás
JAKAB műszerész, Kossuth-u. 5. Telefon: 23-30

egy évre lemondott, egy-egy sertésre kell vágási engedélyt kiadni.

E rendelkezés ellenére több nyilvántartó hatóság rendelkezést kér arra nézve, hogy magánfogyasztás céljára adható-e 4—4 személyenként 2 sertésre is vágási engedély, azzal a feltétellel, hogy az engedélyes a második sertésből kitermelhető

magánfogyasztás céljára sertésvágási pótengedély sem szántóföldi gazdasággal rendelkező gazdálkodó, sem szántóföldi gazdasággal nem rendelkező hízaló, vagy hízalattal részére nem adható még akkor sem, ha a kérelmező magát a második sertésből kitermelhető összes zsira-dék beszolgáltatására kötelezné.

RÁDIÓ

KEDD, FEBRUÁR 29.
Budapest I.

- 8.35 Zenekari művek.
- 10.15 Székesfevárosi Tűzoltózenekar.
- 11.15 Sovinsky László szalonzenekara
- 11.40 Divattudósítás.
- 12.05 Szórakoztató zene.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt baltársi rádiószolgálat.
- 14.00 A rádiózenekar műsorából.
- 15.00 Rendőrzezenekar.
- 15.30 Gyermekdelután.
- 16.15 Roósz Emil szaloneyüttese
- 17.00 Egészségügyi Kalendárium
- 17.10 Pertis Pali cigányzenekara
- 17.35 Zengő századok
- 18.30 Simon Atala zongorázik
- 18.40 Közvetítés Kecskemétről

- 19.00 A Vitézi Rend Zrínyi csoportjának műsora.
- 19.30 A Honvédelmi Minisztérium Lególtalmi Csoportfőnökségének közleménye.
- 19.45 Hullámszárnyakon körül Európában.
- 22.40 Nagy mesterek — örök művek.

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

A szerkesztőség felelős vezetője: **Dr. Paál Árpád**
A kiadásért felelős vezetője: **Dr. Virág Jeromos**

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén Nagyvárad, Szilágyi utca 5. sz. n.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Férfi ruhákat, nasszaltakat legjobban venet. eladhat Molnárnál, Bemer-tér 1. 910
Eladó forgalmas helyen üzletház, vételtkor az egész átadó. Másik magánház 1x2 szobás fürdőszobás lakással beköltözhető. Másik 600 négyzetméter szülőhálóhelynek is alkalmas, ára 13 ezer pengő. Özv. Tatayné Szigligeti-u. 12. Telefon 28—74. 624

10 család méh eladó. Nagy József, Nagykeréki. 650
KERESEK megvételre egy húzó mázsát. Széchenyi-tér 2, kenyérüzlet.

Varrógépet bármilyen állapotban, magas árban veselek Kles Beláné, Kossuth-utca 3. Telefon 27—88. 131
Kombinált és hálósobákat, konyhák, rekamierék Verő asztalosnál, Kapucinus-u. 11. 639

Börtedeles kítőnő hímő eladó. Weisz Mihály, Hortly Miklós-út 39. 636
Eladó 2 + 1 lámpás amatőr rádió. Kápszárnya-u. 9., ajtó 2. 634

Sürgősen eladó öt 2 szobás új magánház, 3 beköltözhető. — Cséplő Péter-utca 21. sz. ház Gyárüzemnek alkalmas nagy telek. Több magánházak, bérházak, üzletek. Popovics ingatlanforgalmi iroda, Szent János-u. 6. Telefon 15—67. 625

Menyasszony és koszosruleány művirág fejdeszek és kézcicsokrok. Ezüst- és aranylakodalmakra csokrok és kosarak olcsón, szép kivitelben megrendelhetők. Ruhákra virágok raktáron, azonnal hozott anyagokból is olcsón készünek. Karácsonyi püspök-utca 52. (Erzsébeti-gezi sportpályánál).

Egy Szupper 1 + 2 rádió eladó. Mikszáth Kálmán-u. 42. 644
Eladó egy jókarban levő cimbalom. Cim u. kiadóban. 643

Hűlőnfele

Fertőtlenítést, poloska, mely és mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlattal vállalja. Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 313

Zippzarjavítás felelősséggel, Jakab műszerész, Kossuth-u. 5. 64

Pénzre van szükség? Hozza el a „Rekord” üzletembe használt fért, női ruhát, függönyeit, cipőt, szőnyegét, stb. ahol a legmagasabb árat kapja érte. — Ugyanott olcsón bármit vásárolhat és bizományi árút is elfogadok. Hívásra házhoz megyek. 421

Gazdálkodók! 8—10 hold spenót termesztésére termelési szerződést köt a Vegyi- és Élelmiszeripari r. t. Nagyvárad, Anyos Pál-utca 2—6. 646

Állást nyec

Középkorú főzőmindentés nőt keresek március 1-re természetbeni díjazásért. — Cim a kiadóhivatalban. 641

Mindenes szabályos bejárónőt felvezek. Balázs, Mussolini-tér 6. 649

Periekt villanyszereelő, aki a motorok kezeléséhez ért, azonnal alkalmazunk. Ajánlatokat „Villanyszereelő” jellegre a kiadóhivatalba kérünk. 647

Napszámosokat azonnal felvező a Vegyi- és Élelmiszeripari r. t. Anyos Pál-u. 2—6. sz. 648

Állást keres

Mestervizsgázott gépszereelő és vasas-tergályos, a szakma minden ágában jár-tas, 29 évi gyakorlattal vezető állást keres. Cim a kiadóban. 629

Elveszett

Elveszett szombaton este 9 és 10 óra között a Bemer-térről az Árpád vezér-úti villamoskitérőig kis barnabőr aktakazakerü ridiköl, fontos okmányokkal, vásárlásitkönyvekkel, két gyűrűvel és 150 pengővel. Becsületes megtaláló a pénzt megterthatja, táskát a bennelevőkkel adja le a Bemer-éri Végő üzletbe. 645

A Kereskedelmi és Iparkamarában elvesztettem areképes és személyazonosságát igazolvánnyal több iratot. A megtalálónak teljesen érteketlen igazolványokat jutalom ellenében küldje címemre: Markai Józsefné, Komádi. 642

Felkérjük azon vevőnket, aki szombaton este 6 óra körül üzle-tünkhöz tévedésből elvitt egy lera-gasztott borítékot, hogy azt, mivel bárki részére értéktelen üzleti pa-pírokat tartalmaz, viszont nálunk pótolhatatlan, szíveskedjék üzle-tünkhöz, vagy a lap kiadóhivatalába leadni.

DEL-KA R. T.
Rákóczi-ut 5.
Telefon: 10—76.

bálytalansággal szerelte Sárvárit, mire a játékvezető II-est ítélte. A II-est Ónody mellé lötte. A NAC fölény azután állandósult. A 36. percben kapuelőtti kavargásból Juhász révén érte el a NAC a 3. gólját, aki ezzel beállította a végeredményt. A NAC a játékidő végéig támadásban maradt és a hazai csapat csak ritkán jutott túl a félvonalon, de az eredmény már nem változott.

A nagyváradi csapat lelke Bodola volt, de általában mindenki jó formában mozgott. A vesztes csapatban csak Máriás kítőnő játéka érdemei említést.

Mérkőzés után felhívtuk a csapat kísérőit és a mérkőzés lefolyásáról érdeklődtünk.

Dr. Sággy László szakosztály elnök a következőket mondta:

— Valóban igaznak bizonyult, hogy az UAC saját otthonában igen kemény ellenfél. Az első féldőben fanatikus közönségtől biztatva igen veszedelmes volt ellenfelünk, amit az is bizonyít, hogy a vezetést is megszerezték. A második féldőben azonban kijött a NAC nagyobb klasszisa-iskolázottabb játéka, kítőnő erőnléte és akár nagyobb gólaránnyal is győzhettünk volna.

Rónav Ferenc edző: Most jött ki a zágrábi kirándulás eredménye. Remélem, akik annyira elleneztek a nehéz külföldi portyát, most belátják, hogy nem ártott a csapatnak. A II-es rugással még mindig balszerencsénk van. Örvendetes azonban, hogy a csatársor nem feledkezett meg a lövésekről és így eredményes is